

μήνας, παρομοίαν ἀσκησιν εἰς ὄθην ποταμοῦ τινος αὐτοῖσι πρὶν εἰ ἀναχωρήσῃ διὰ ἐδῶ πρὸς ἀναζήτησιν τύχης.

Τὸ ἀκόλουθον τεμαχίον μεταφρασθὲν ἐκ τῶν τοῦ Βύφωνος παριστᾷ τὸν πρῶτον ἄνθρωπον μετὰ τὴν δημιουργίαν εὐρισκόμενον μόνον ἐν τῇ φύσει, καὶ ὁμιλοῦντα τὰ ἀκόλουθα, ὥπως ἐμπνέεται τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Εὐθυμοῦμαι τὴν πλήρη χαρὰς τε καὶ ψυχικῆς ταραχῆς ἐκείνην στιγμὴν, καθ' ἣν ἡσθάνθην κατὰ πρῶτον τὴν παράδοξον ὑπαρξίν μου· ἠγνόουν τί ἦμην, ποῦ ἦμην, πόθεν ἤρχόμην. Ἦνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς· ὅποια ἐπαύξεισι αἰσθημάτων! τὸ φῶς, ὁ οὐράνιος θόλος, ἡ πρασιὰ τῆς γῆς, ὁ κρύσταλλος τῶν ὑδάτων, ὅλα μ' ἐπησχόλουν, μ' ἐνεψύχουν, καὶ μοι παρεῖχον ἀνέκφραστον τι εὐχαριστήσεως αἶσθημα. Ἐνόμισα κατ' ἀρχάς, ὅτι ὅλα ταῦτα τὰ ἀντικείμενα ἦσαν ἐν ἐμοί, καὶ ἀπετέλουν μέρος τοῦ ἰδίου μου ἑαυτοῦ.

Ἐμμενον εἰς τὸν φύσμενον τοῦτον στοχασμὸν, ὅποτε ἐστρεψα τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸ ἄστρον τοῦ φωτός· ἡ λάμψις τοῦ μέ προσέβαλεν. Ἐκλείσα ἀκουσίως τὸ βλέφαρον, καὶ ἡσθάνθην μικρὸν τινα πόνον. Κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν τοῦ σκότους, ἐνόμισα ὅτι ἀπώλεσα σχεδὸν ὅλον μου τὸ εἶναι.

Λυπημένος, ἐκπληκτος, ἐσυλλογιζόμην τὴν μεγάλην ταύτην μεταβολήν, ὅτε, αἰφνης ἀκούω ἤχους· τὸ κελᾶδημα τῶν πτηνῶν, ὁ μουμουρισμὸς τῶν αἰρών, ἀπετέλουν μίαν τινα συμφωνίαν τῆς ὁποίας ἡ γλυκεῖα ἐντύπωσις με συνεκίνησε μέχρι βάθους ψυχῆς· ἤκουσθην διὰ μακροῦ καὶ ἐπίεσθην μετ' οὐ πολὺ ὅτι ἡ ἀρμονία αὕτη ἦμην ἐγώ.

Προσεκτικὸς, ἐνησχολημένος καθ' ὅλοκληρίαν εἰς τὸ νέον τοῦτο εἶδος τῆς ὑπάρξεως, ἐλησμονήσα πλέον τὸ φῶς, τὸ ἄλλο ἐκεῖνο μέρος τοῦ ὄντος μου, τὸ ὅποιον κατὰ πρῶτον ἐγνώρισα ὅτε ἦνοιξα τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅποια χαρὰ εὐρίσκων ἑμαυτὸν κάτοχον τοσούτων λαμπρῶν ἀντικειμένων! ἡ εὐχαρίστησις μου ὑπερέβη τὴν ὁποίαν κατ' ἀρχάς εἶχον αἰσθανθῇ καὶ διέκλιψε πρὸς στιγμὴν τὸ γοητευτικὸν ἀποτέλεσμα τῶν ἤχων.

Προσῆλθω τὰ βλέμματά μου ἐπὶ μυρίων παντοίων ἀντικειμένων· μετ' οὐ πολὺ ἐνόησα ὅτι ἡδυνάμην νὰ χάσω καὶ νὰ εὗρω πάλιν τὰ ἀντικείμενα ταῦτα, καὶ ὅτι εἶχον τὴν δύναμιν νὰ καταστρέφω καὶ νὰ παράγω ἐκ νέου κατ' ἀρέσκειαν τὸ ὥραϊον τοῦτο μέρος τοῦ ὄντος μου· καὶ μ' ὅλον ὅτι μοι ἐφάνη ἄπειρον ὡς πρὸς τὸ μέγεθος διὰ τὴν ποσότητα τῶν παραφωτισμῶν καὶ διὰ τὴν ποικιλίαν τῶν χρωμάτων, ἐνόμισα ὅτι ἀνεκάλυπτον, ὅτι τὰ πάντα ἐμπεριείχοντο εἰς μέρος τι τοῦ ὄντος μου.

Ἦρχισα νὰ βλέπω ἄνευ συγκινήσεως, καὶ ν' ἀκούω ἄνευ ταραχῆς, ὅποτε πυνή τις ἀέρος τοῦ ὁποίου τὴν δρόσον ἡσθάνθην μ' ἔφερεν εὐωδίας αἰτίνες μοι ἐπροξένισαν ἐνδόμυχον ἀγαλλίασιν καὶ μοι διήγειρον αἶσθημα ἀγάπης δι' ἑμαυτόν.

Τεταραγμένος ἐξ ὧν τούτων τῶν αἰσθημάτων, στενοχωρημένος ἀπὸ τὰς εὐχαριστήσεως τόσον ὥραις

καὶ μεγάλῃς ὑπάρξεως, ἀνηγέροην διὰ μιᾶς καὶ ἡσθάνθην ἑμαυτὸν κυριευμένον ὑπὸ ἀγνώστου δυνάμεως.

Ἐπροχώρησα ἐν μόνον ὀθῇ, τὸ νέον τῆς θέσεώς μου με κατέστησε ἀκίνητον. ἡ ἔκστασις μου ἦτον υπερβολικὴ, ἐνόμισα ὅτι ἡ ὑπαρξίς μου διέφευγε· ἡ κίνησις τὴν ὁποίαν ἔκαμα εἶχε συγχίσει τὰ ἀντικείμενα, ἐφαντάσθην ὅτι τὸ πᾶν εὐρίσκετο εἰς ἀταξίαν.

Ἐφερα τὴν χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, ἤγγισα τὸ μέτωπόν καὶ τοὺς ὀφθαλμούς μου, ἔψαυσα ὅλον μου τὸ σῶμα· τότε μοι ἐφάνη ὅτι ἡ χεῖρ μου εἶναι τὸ κυριώτερον ὄργανον τῆς ὑπάρξεως· ὅτι εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἡσθάνόμην, ἦτο τόσον καθαρὸν καὶ πλήρες, ἡ ἰδὼν μοι ἐφάνη τοσοῦτον τελεία παραβαλλομένη πρὸς τὴν ὁποίαν τὸ φῶς καὶ οἱ ἤχοι μοι εἶχον προσξένισαι εὐχαρίστησιν, ὥστε προσηλώθην ἐξ ὁλοκληρίου εἰς τὸ στερεὸν τοῦτο τοῦ ὄντος μου μέρος, καὶ ἡσθάνθην ὅτι αἱ ἰδέαι μου ἐλάμβανον βάθος καὶ πραγματικότητα.

Πᾶν ὅ,τι ἐπ' ἐμοῦ ἤγγιζον ἐφάνητο ὅτι ἀπέδιδεν εἰς τὴν χεῖρά μου αἶσθημα ἀντ' αἰσθήματος, καὶ πᾶσα πρόσψυσις παρήγαγεν ἐν τῇ ψυχῇ μου διπλὴν ἰδέαν.

Δὲν ἐβράδυνα νὰ ἐννοήσω ὅτι ἡ τοιαύτη τοῦ αἰσθάνεσθαι δύναμις ἦτο διακεχυμένη εἰς ὅλα τοῦ σώματός μου τὰ μέρη· ἐγνώρισα μετ' οὐ πολὺ τὰ ὅρια τῆς ὑπάρξεώς μου, ἥτις κατὰ πρῶτον μοι εἶχε φανῇ ἄπειρος τὴν ἔκτασιν.

Εἶχον ῥίψει τοὺς ὀφθαλμούς· ἐπὶ τοῦ σώματός μου· τὸ ἐνόμιζα τοσοῦτον κολοσσαῖον καὶ μέγα κατ' ὄγκον, ὥστε ὅλα τὰ ἀντικείμενα ὅσα εἶχον προσβάλλει τοὺς ὀφθαλμούς μου, δὲν μοι ἐφάνητο παραβαλλόμενα πρὸς αὐτὸ, εἰμὴ ὡς τόσα φωτιστικὰ σημεῖα.

Ἐξηταζόμην ἐπὶ πολὺ, ἐθεώρουν ἑαυτὸν μετ' εὐχαριστήσεως, ἠκολούθουν τὴν χεῖρα μου μετὰ τὸν ὀφθαλμὸν καὶ παρετήρουν τὰς κινήσεις αὐτῆς. Ἐλάμβανα περὶ ὧν τούτων τὰς πλέον ἀλλοκοτοὺς ιδέας· ἐνόμιζα ὅτι ἡ κίνησις τῆς χειρὸς μου ἦτο εἶδος τι προσκαιρίου ὑπάρξεως, διαδοχῇ τις πραγμάτων ὁμοίων τὴν ἐπλησίασα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου· μοι ἐφάνη τότε μεγαλύτερα ὅλου τοῦ σώματός μου, καὶ ἐκρυσphen ἀπὸ τὴν ὁρασίν μου ἄπειρον πλῆθος ἀντικειμένων.

Ἦρχισα νὰ ὑποπτεύωμαι ὅτι τὸ αἶσθημα τὸ ὅποιον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν μου ἐλάμβανον ἦτο ἀπατηλὸν· εἶχον ἰδεῖ καθαρώς, ὅτι ἡ χεῖρ μου ἦτο μικρὸν τι μέρος τοῦ σώματός μου, καὶ δὲν ἐδυνάμην νὰ ἐννοήσω πῶς ὑψίστην ἐπὶ τοσοῦτον ὥστε νὰ μοι φανῇ ἄμετρος τὸ μέγεθος· ἀπεφάσισα λοιπὸν νὰ ἐμπιστευθῶ εἰς μόνην τὴν ἀφῆν, ἥτις δὲν μ' εἶχεν ἀπατήσῃ εἰσέτι, καὶ νὰ προφυλάττωμαι ἀπὸ πάντα ἄλλον τρόπον τοῦ αἰσθάνεσθαι καὶ τοῦ εἶναι.

Ἡ προφύλαξις αὕτη μ' ὠφέλησεν· ἤρχισα δὲ πάλιν νὰ κινῶμαι καὶ ἐβάδιζα μετὰ τὴν κεφαλὴν ἀνωρθωμένην καὶ πρὸς τὸν οὐρανὸν ὑψωμένην. Προσέκρουσα ἐλαφρῶς κατὰ τινος φαινοῦ· ὅπως ἐντρομος ἔφερα τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοῦ ξένου τούτου σώματος· τὸ ἔκρινε δὲ τοιοῦτον διότι δὲν μ' ἀπέδιδεν αἶσθημα ἀντ' αἰσθήματος· ἀπεσύρθην με εἶδος τι φρίκης, καὶ ἐγνώρισα κατὰ πρῶτον ὅτι ὑπῆρχε τι ἐκτὸς ἐμοῦ.

Ταραχθεὶς εἰς πλέον εἰς τὴν νέαν μου ταύτην ἀνακάλυψιν ὅσον εἰς οὐδεμίαν ἐκ τῶν ἄλλων, μάλιστα ἡδυνήθην ν' ἀπομακρύνω τὸν φόβον, καὶ ἀφ' οὗ ἔμελετῃ ἐπὶ τοῦ περιστατικῷ τούτῳ, ἐσυμπέρανα ὅτι

πρέπει νὰ κρίνω τὰ ἐξωτερικὰ ἀντικείμενα, ὅπως καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματός μου, καὶ ὅτι μόνη ἡ ἀφ' ἡδύνατο νὰ με βεβαιώσῃ περὶ τῆς υπάρξεως αὐτῶν.

Ἐζήτησα λοιπὸν ν' ἄπτωμαι πᾶν ὅ,τι ἔδλεπον· ἤθελα νὰ ψηλαφησῶ τὸν ἥλιον, ἐξέτεινα τὰς χεῖρας διὰ νὰ περιλάβω τὸν ὀρίζοντα, δὲν εὔρον εἰμὴ τὸ κενὸν τῶν ἀέρων.

Εἰς ἕκαστον πείραγμα τὸ ὁποῖον ἐδοκίμαζα, ἐπιπτον ἀπὸ ἕκαστιν εἰς ἕκαστιν· διότι ὅλα τ' ἀντικείμενα μ' ἐφαίνοντο ἐπίσης πλησίον μου εὐρισκόμενα, καὶ μόλις μετ' ἄπειρον πλῆθος δοκιμῶν ἔμαθα νὰ μεταχειρίζωμαι τοὺς ὀφθαλμούς διὰ νὰ ὁδηγῶ τὴν χεῖρά μου· καὶ ἐπειδὴ αὕτη μοι παρεῖχεν ἰδέας ὅπως διακριτικῶς τῶν ἐντυπώσεων τὰς ὁποίας ἐλάμβανα διὰ τοῦ αἰσθητηρίου τῆς ὁράσεως, τὰ δ' αἰσθητικὰ μου δὲν ἦταν σύμφωνα πρὸς ἀλλήλα, αἱ μὲν κρίσεις μου ἦταν ἔτι ἀτελέστεραι, τὸ δὲ σύνολον τοῦ εἶναι μου δὲν ἦτο δι' ἐμὲ εἰσέτι εἰμὴ ὑπαρξίς τις συγκεχυμένη.

Βαθέως περὶ ἐμαυτοῦ ἐνηττολημένος, περὶ τοῦ τι ἤμην, περὶ τοῦ τι ἡδυνάμην νὰ ἤμαι, αἱ δυσκολίαι ὄσας ἀπῆνταν με ἐταπείνονον· ὅταν πλείωτον διεσκεπτόμην, τόσοι πλείωτεροι μοι ἐπαρουσιάζοντο ἀμφιβολίαι· ἀπαυδήσας ἀπὸ τοσαύτας ἀβεβαιότητος, ἀποκαμὼν ἀπὸ τὰς κινήσεις τῆς ψυχῆς μου, τὰ γόνατά μου ἐκάμψθησαν, καὶ εὐρέθην εἰς ἀναπαυτικὴν τινα θέσιν. Ἡ ἡσυχὴ αὕτη κατὰστασις ἔδωκε νέας δυνάμεις εἰς τὰς αἰσθήσεις μου· εὐρισκόμενῃ καθήμενος εἰς τὴν σκιὰν ὠραίον τινὸς δένδρου· καρποὶ ἐρυθροειδεῖς κατείρχοντο ἐν εἵδει ἐστροφῶς μέχρι χειρὸς διάστημα, τοὺς ἤγγισα ἐλαφρῶς· παραπτα ἐχωρίσθησαν ἀπὸ τοῦ κλάδου, καθὼς ἀποχωρίζεται ἀπ' αὐτοῦ τὸ σῆκον ὅταν ᾖ ὠριμον.

Ἐλαβα ἓνα ἐκ τῶν τοιούτων καρπῶν, ἐφαντάσθην ὅτι ἔκαμα κατὰκτῆσιν τινα, καὶ ἐσεμνυνόμην διὰ τὴν ὁποίαν ἡσθάνομην δύναμιν τοῦ νὰ δύναμαι νὰ κρατῶ ἐν τῇ χειρὶ μου ἑτέρον τι ὁλόκληρον ὄν· τὸ βάρος τοῦ ἂν καὶ ὀλίγον ἐπαισθητὸν, μοι ἐφάνη ἐμφυχός τις ἀντίστασις τὴν ὁποίαν νύχαριστοῦμην νὰ ὑπερνικήσω.

Εἶχον πλησιάζει τὸν καρπὸν τοῦτον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου, παρετήρουν τὴν μορφήν καὶ τὰ χρώματα αὐτοῦ, ἡδυτάτη τις ὁσμὴ μ' ἔκχευε νὰ τὸν πλησιάσω ἔτι πλέον· εὐρέθην πλησίον τῶν χειλέων μου· ἀπερρόφουν διὰ θαθέων εἰσπνοῶν τὴν εὐωδίαν, καὶ ἐγευόμην διὰ μακροῦ τὰς εὐχαριστήσεις τῆς ὁσμῆς. ἤμην πληρωμένος ἐσωτερικῶς ἀπὸ τὸν βαλσαμώδη τοῦτον ἀέρα· τὸ στόμα μου ἠνοίχθη διὰ νὰ τὸν ἀποπνεύσῃ καὶ πάλιν ἠνοίχθη διὰ νὰ ἐπαναλάβῃ· ἡσθάνθη ὅτι κατεῖχον ἐσωτερικὴν τινα λεπτοτέραν ὁσμὴν, εὐπνευστοτέραν τῆς πρώτης· τέλος ἐγεύθην.

Ὅποια γεύσις! ὁποῖον καινοφανὲς αἶσθημα! Ἐὼς τότε δὲν εἶχον λάβει εἰμὴ ἀπλᾶς εὐχαριστήσεις· ἡ γεύσις μοι παρεῖχε τὸ αἶσθημα τῆς ἡδονῆς. Ἡ οἰκείότης τῆς ἀπολαύσεως παρήγαγε τὴν ιδέαν τῆς κατοχῆς· ἐνόμισα ὅτι ἡ οὐσία τοῦ καρποῦ τούτου ἀπέκατέστη ἰδική μου, καὶ ὅτι ἤμην κύριος νὰ μεταβάλλω τὰ ὄντα.

Κολακευμένος ἀπὸ τὴν ιδέαν ταύτην τῆς ἰσχύος, παρωρωμένος ὑπὸ τῆς εὐχαριστήσεως τὴν ὁποίαν ἡσθάνθη, ἔκοψα καὶ δεύτερον καὶ τρίτον καρπὸν, καὶ δὲν ἀπέκαμνα νὰ θέτω τὴν χεῖρά μου εἰς ἐνέργειαν

διὰ νὰ εὐχαριστῶ τὴν γεύσιν μου. Ἀλλ' εὐάρεστός τις ἀτονίχ, κυριεύουσα κατὰ μικρὸν ὅλας μου τὰς αἰσθήσεις, ἐδάρυνε τὰ μέλη μου καὶ διέκοψε τὴν ἐνεργητικότητα τῆς ψυχῆς μου· ἔκρινα περὶ τῆς ἀπραξίας τῆς ἐκ τῆς χαυνότητος τῶν συλλογισμῶν μου· αἱ αἰσθήσεις μου ἀπημβλυμέναι ἐστρογγυλοποιοῦν ὅλα τὰ ἀντικείμενα, καὶ δὲν μοι παρίστανον εἰμὴ εἰκόνας ἀμυδράς καὶ δυσλήτους· κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην, οἱ ὀφθαλμοί μου κατασταθέντες ἀνωφελεῖς ἐκλείσθησαν, ἡ δὲ κεφαλὴ μου μὴ ὑποστηριζομένη πλέον ὑπὸ τῆς ἰσχύος τῶν μυῶν, ἔκλινε διὰ νὰ εὕρῃ ὑποστήριγμά τι ἐπὶ τῆς χλόης.

Τὰ πάντα ἀμαυρώθησαν, ὅλα ἐξηφανίσθησαν, τὰ ἔχνη τῶν συλλογισμῶν μου διεκόπησαν, ἀπώλεσα τὸ κίτθσμα τῆς υπάρξεώς μου. Ὁ ὕπνος ὑπῆρξε μὲν βραχύς, ἀγνοῶ ὅμως ἂν διήρκεσε καὶ πολὺ· διότι δὲν εἶχον εἰσέτι τὴν ιδέαν τοῦ χρόνου, οὐδ' ἡδυνάμην νὰ τὸν καταμετρήσω. Ἡ ἐγρήγορσίς μου ἦτο δευτέρα γέννησις, καὶ μόνον ἡσθάνθη ὅτι εἶχον παύσει τοῦ νὰ ὑπάρχω.

Ἡ τοιαύτη ἐκμηδένισις τὴν ὁποίαν ἔπαθον μοι παρεῖχεν ιδέαν τινα φόβου καὶ μ' ἔκαμψε νὰ αἰσθανθῶ ὅτι δὲν ἐπέπρωτο νὰ ὑπάρχω διὰ παντός.

Εἶχα καὶ ἄλλην ἀβεβαιότητα· ἠγνόουν ἂν εἰς τὸ διάστημα τοῦ ὕπνου μου ἄρῃσα κένεν μέρος τοῦ ὄντος μου· ἐδοκίμασα τὰς αἰσθήσεις μου, ἐζήτησα νὰ γνωρίσω πάλιν τὸν ἑαυτόν μου.

Ἀλλ' ἐνῶ διέτρεχον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὰ ὅρια τοῦ σώματός μου διὰ νὰ βεβαιωθῶ ὅτι ἡ ὑπαρξίς μου εἶχε διαμείνειν ὁλόκληρος, ὁποία ἐστάθη ἡ ἕκστασίς μου νὰ ἴδω πλησίον μου μορφήν τινα ὁμοίαν τῆς ἐμῆς! τὴν ἐξελαβα ὡς ἄλλον ἑαυτόν· μακρὰν τοῦ νὰ χάσω τι καλὸν καὶ κερδὸν εἶχα παύσει τοῦ νὰ ὑπάρχω, ἐνόμισα ὅτι ἐδιπλασιάσθην.

Ἐφερα τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοῦ νέου τούτου ὄντος· ὁποία ἕκστασις! δὲν ἦτον ἐγώ, ἦτον ὅμως ἄλλο τι πλείωτερον, καλῆτερον· ἐνόμισα ὅτι ἡ ὑπαρξίς μου εἶχεν ἀλλοιωθῇ καὶ μεταβῇ ὁλόκληρος εἰς τὸ δεύτερον τοῦτο μέρος τοῦ ἑαυτοῦ μου. ἡσθάνθη αὐτὴν ἐμφυχουμένην ὑπὸ τὴν χεῖρα μου, τὴν εἶδον λαμβάνουσαν νόησιν ὑπὸ τοὺς ὀφθαλμούς μου· οἱ ἰδικοί της διέχυσαν εἰς τὰς φλέβας μου δευτέραν πηγὴν ζωῆς· ἐπεθύμουν νὰ τῇ δώσω ὅλον μου τὸ εἶναι· ἡ ζωὴ αὕτη ἐπιθυμία συνεπλήρωσε τὴν ὑπαρξίν μου, ἡσθάνθη ἀναγεννωμένην ἕκτην τινα αἰσθησιν.

Κατὰ ταύτην τὴν στιγμὴν, τὸ ἄστρον τῆς ἡμέρας πρὸς τὸ τέλος τοῦ δρόμου τοῦ ἔσθινε τὸ φῶς του· μόλις ἡδυνήθη νὰ ἐγνοήσῃ ὅτι ἔχανα τὴν αἰσθησιν τῆς ὁράσεως, ὑπῆρξα πολὺ διὰ νὰ φοβῶμαι ὅτι θέλω παύσει νὰ ὑπάρχω, καὶ εἰς μάτην τὸ σκότος, εἰς τὸ ὁποῖον εὐρέθην μοι ἀνεκάλεσε τὴν ιδέαν τοῦ πρώτου μου ὕπνου.

T. E. Δ.